

Miljøkrise – aksept eller resignasjon?

Bjørnar Olsen
Sjefredaktør

For tre år siden virket det som om psykologer var i ferd med å komme på banen i miljøspørsmålet. I Tidsskriftet kunne vi lese at Einar Strumse kalte de globale, dels menneskeskapte miljøendringene vår tids mest kritiske endringsprosess. President Tor Levin Hofgaard skrev samtidig at de nordiske psykologforeningene, inspirert av den amerikanske psykologforeningen, ønsket forslag til hvordan psykologer kunne bidra til en mer miljøvennlig fremtid. Begge understreket at psykologisk kunnskap om atferdsendring er nødvendig for å få til de nødvendige endringene, men at verken beslutningstagere eller psykologer selv er seg dette bevisst.

Psykologer, foreningen og Tidsskriftet er forbausende lite engasjert i de globale miljøspørsmålene

Tre år etter er temaet borte fra agendaen. I Tidsskriftet har vi knapt skrevet en setning om miljøutfordringene, og søker du på miljø på våre eller Psykologforeningens hjemmesider, er det arv/miljø-debatten, det sosiale miljøet og omsorgsmiljøet som dukker opp i trefflisten. Psykologer, foreningen og vi i Tidsskriftet er forbausende lite engasjert i de globale miljøspørsmålene.

BI-professor Jørgen Randers er derimot engasjert. Så engasjert at han tidligere kjente en fysisk smerte når han så hvordan moderne skogsmaskiner på en eneste dag raserte det naturen ville bruke århundrer på å bygge opp igjen. Men en psykologvenn hjalp ham videre, forteller han i sin bok *2052 - A Global Forecast for the Next Forty Years*. Psykologen fortalte Randers at han måtte lære seg å leve med tapet, at han måtte akseptere at eldgammel skog var tapt og enda mer skog ville gå tapt, ja, at han i det hele tatt måtte venne seg til tingenes tilstand, slutte å føle det slik og ikke være bekymret. Rådet er fulgt, og i dag er professoren en mindre plaget mann som har slått seg til ro med tapte muligheter og tapt natur.

Men psykologien bør kunne tilby bedre svar på de globale miljøutfordringene enn en aksept som lett ender i resignasjon. For psykologiens kunnskap om hvordan våre sinn fungerer og hvordan våre beslutninger tas, kan hjelpe oss til å beskytte oss mot oss selv. Dessverre er utfordringene akkurat den samme som Strumse reiste for tre år siden: Psykologisk kunnskap er viktig for å få til de nødvendige endringene, men verken beslutningstagere eller psykologer selv er seg dette bevisst.

bjornar@psykologtidsskriftet.no